

DE TRIBUNE

Redactieadres:

D. J. WIJNKOOP, Paleisstraat 12
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:

J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -
Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.
Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: Het Kiesrecht en de Massa. — De klasse-justitie aan het werk. — Vooruitgang. — Maagdenburg. — Uit Argentinië. — Rede van Charles Rappoport. — Economische Kroniek: Naar het Socialisme. — Onze Aansluiting bij de Internationale. — Uit de Afdelingen. — Verantwoording. — De Kiesrechtbetoging. — Korrespondentie. — Advertentiën.

VERSCHEENEN:

Kiesrechtstrijd en Klassenstrijd door D. J. WIJNKOOP.

Prijs 5 cents, fr. p. p. 8 cents.

10 ex. fr. voor 45 cents; 25 ex. fr. f 1.—;

• 100 ex. fr. f 3.50.

Alle partijgenooten op de Kiesrechtmeeting zijn
verplicht met deze brochure te colporteren.

DE ADMINISTRATIE.

ABONNEMENTSGELDEN.

De postkwitanties voor het 1e kwartaal van den
4^{en} jaargang worden 1 Oktober verzonden. Zij, die
vooraf wenschen te betalen, worden verzocht voor
dien datum 40 cents te zenden.

Alle buitenlandsche abonné's worden eveneens
verzocht, hun abonnementsgelden te voldoen per
postwissel.

GARANTIEFONDS.

Over het nog verschuldigde toegezegde bedrag
over dezen jaargang zijn de postkwitanties verzonden.

DE ADMINISTRATIE.

Het Kiesrecht en de Massa.

Het Kiesrecht en de Massa.

Twee woorden die in Holland nog weinig met
elkaar in verband staan, die evenwel tot elkaar ge-
bracht moeten worden in elken zin. De massa moet
voor het Kiesrecht strijden. De massa moet het Kies-
recht veroveren en leeren hanteeren.

We moeten ons door geen schijn laten bedriegen.
Velen zullen Zondag opkomen naar Amsterdam om
te betoogen voor het Algemeen Kiesrecht aan de
Mannen en de Vrouwen der Arbeidersklasse. Maar
wilde deze betooging er eene zijn van zelfbewustzijn
tegenover onze eigen klasse en van bedreiging tegen de
bourgeoisie, dan wierp de massa der betoogers het
kunstig in elkaar geknutselde petitionnement voor
Kiesrecht omver, om daarvoor in de plaats te stellen
de vaste wil: Wij rusten niet en wij laten geen rust,
voor en aleeer de arbeiders, mannen en vrouwen, het
A. K. hebben veroverd. Dan steeg er een eed op
uit de duizenden daar bij elkaar: Met alle middelen
zullen wij van nu voortaan ons voor den Kiesrecht-
strijd tegen gansch de bourgeoisie toerusten.

Maar het is zoover nog niet. De Arbeiderspartij
zoowel als het Vakverbond houden de weinigen in
toom, die zelfs de massa's deze dingen zouden
willen voorleggen. Een spreker van de Sociaaldemo-
kratische Partij, een Marxist, een revolutionair is
zorgvuldig uit de rij der sprekers geweest, ondanks
ons verzoek tot spreken. Wat verder ook betoogd mo-
ge worden, de bourgeoisie, de vijand, laat zich niet door
grote woorden van de wijs brengen. Zij gevoelt
zeer goed, dat het ontbreken van het Marxistische,
revolutionaire element de zwakte van het Hollandsche

proletariaat beduidt. En het is goed dit den onzen
te zeggen. Alleen door de waarheid komt het pro-
letariaat vooruit.

De Arbeiderspartij begrijpt nog immer niet, dat
de strijd van het A. K. er vooral een is tegen de
burgerlijke democratie, tegen de liberalen. En het
Vakverbond is bevreesd de massa op alle middelen
in de beweging voor het A. K. voor te bereiden.
En toch, zoolang in dien zin niet massa en kies-
rechtstrijd tot elkaar zijn gebracht, zoolang het pro-
letariaat den kiesrechtstrijd niet als een strijd om
de macht inziet tegen het gansche kapitalisme, in
welken strijd men op niemand kan vertrouwen dan
op eigen kracht, — zoolang het proletariaat niet
levendig gevoelt dat alleen de sterkste middelen,
alleen de politieke demonstraties bij elke gelegen-
heid, alleen op den duur het groote middel de sta-
king van de georganiseerde massa's de bourgeoisie
in haar hardnekkige tegenstand kan doen terugdein-
zen, — zoolang is de Kiesrechtstrijd nog geen strijd,
is elke verdere betooging heiaas nog de betooging
van de zwakte van de Hollandsche arbeidersklasse.

Laten daarom de weinigen die den strijd over de
gansche linie willen reeds nu, elkaar beloven in hun
organisaties voor meer inzicht te werken dan het
petitionnement de massa brengen kan. Op de massa
komt het aan. Doet dus uw Plicht. WP.

De klassenjustitie aan het werk.

In het plaatsje Tubbergen, niet ver van Almelo, had
op een van de eerste dagen van de maand Februari een
muziekgezelschap vergunning verzocht van den Burge-
meester ter plaatse, om muziek te maken in besloten
kring, later dan het gewone sluitings-uur. De wa-
nemende Directeur van het muziekgezelschap kreeg daar-
voor toestemming. De Burgemeester was afwezig. De
secretaris van de Gemeente verleende mondeling de
vergunning.

Terwijl het feest aan den gang was van het muziek-
gezelschap in het Café van Berends, kwamen de twee
gemeenteveldwachters, en vroegen of er vergunning was
verleend. Er werd geantwoord in toestemmenden zin.

Toen vroegen zij, of de vergunning schriftelijk was.
Men zei toen: de vergunning was mondeling gegeven. De
veldwachters eischten toen, dat het gezelschap uiteen
moest gaan. De menschen van het muziekgezelschap zeiden,
dat de veldwachters dan maar procesverbaal op moesten
maken, dan zou later blijken of zij hier al of niet in
overtreding waren. De veldwachters begonnen toen met
stok en gummisrok op de aanwezigen in te slaan; het
gezelschap nam toen de vlucht. Buiten sloegen de veld-
wachters op de vluchtenden in, en mishandelden
verscheiden leden van het muziekgezelschap tot bloedens
toe; sommigen lagen bloedend op de straat. Zelfs de
muziekinstrumenten bleven niet gespaard, en werden door
de hevige slagen van bedoelde veldwachters zeer merk-
baar beschadigd. Op den 3^{en} Februari vervoegden zich
drie van het bedoeld muziekgezelschap ten parkette bij
den officier van Justitie te Almelo, aan wien een en ander
werd medegedeeld en de sporen van de ondergane mis-
handeling getoond. Van een strafvervolgung tegen de
beide veldwachters vernam men echter niet. De raads-
man van de klagers, Mr. Ten Bruggencate, richtte na drie
en een halve maand wachters zich tot de pers, om in
het licht te stellen, dat het parket blijkbaar weigerde tot
een strafvervolgung over te gaan. Mr. Ten Bruggencate
werd hiervoor een disciplinaire straf opgelegd.

De procureur-generaal te Arnhem heeft, toen hij een-
maal door het openbaar schrijven van Mr. Ten Bruggencate
van de zaak kennis had gekregen, een vervolgung gelast.
Tot die vervolgung is eerst overgegaan, nádat de justitie

had gewacht op de veroordeeling van Mr. Ten Bruggencate,
zoodat de zaak eerst negen maanden later op den zesden
September diende voor de Rechtbank te Almelo.

Het orgaan van het koloniale en beurs-kapitaal *Het
Handelsblad* schreef na de openbare terechtzitting o.a.
„Maar wij aarzelen niet te verklaren, dat thans blijkt dat
het parket te Almelo — de vermaning aan de veldwachters
binnenkamers is niet „getoond” geworden, — inderdaad niets
gedaan heeft”. (De cursiveering is van ons). Wij voegen er
nog bij, dat de officier van justitie Mr. A. W. C. Wentholt
in een hooger rang bij de rechterlijke macht is geplaatst,
en benoemd tot Advocaat-Generaal bij het Gerechtshof
te 's Gravenhage. Dit is de officier van justitie, die niet
tot een vervolgung van de veldwachters wilde overgaan.

Wij hebben opzettelijk afgezien van een detailschilder-
ing, omdat voor een klein blad als het onze uit hoofde
van de plaatsruimte daarvan geen sprake kan zijn. Wat
wij gaven is een sober relaas van het gebeurde.

Met te meer gerustheid doen wij dit, omdat onze lezers
uit de dagbladders wel van een en ander op de hoogte
kunnen zijn.

Bijzonderheden trouwens, die aan hetgeen wij willen
zeggen, in het algemeen niets afdoen. Wanneer een kapi-
talistisch blad met een reputatie als „*Het Handelsblad*”
zich inlaat met zulk een zaak, en zich daarvoor een
onderzoek ter plaatse getroost, dan is dit natuurlijk niet
gebeurd om „het recht” te dienen. De uitoefening van
de rechtspraak in onze maatschappij volgens de wet, is
niets anders dan het geweld van de heerschende klasse
in permanentie. Geweld tegenover de slachtoffers van
haar eigen maatschappij. De handhaving van de „maat-
schappelijke orde” is: te zorgen dat niemand het eigen-
dom aanraadt.

De groote overweldigende meerderheid van het volk
is totaal vreemd aan het bezit van eigendom. De diefstal,
de manslag, de prostitutie, de menigvuldige wegen, waarop
de individuen pogen den strijd om het bestaan te voeren,
brengen hun in aanraking met de strafwet. Wanneer b.v.
in een stad als Parijs het gevaar van de straatroof toeneemt,
dan bewijst dat niets anders, evenals de toename der reci-
divisten, dan dat de huidige maatschappij een toenemend
aantal menschen drijft in de armen van ellende en ont-
aarding, en bijgevolg voor tal van hen weinig anders
overlaat dan het bedrijven van antisociale daden. De
toename van de misdaad bewijst niets anders dan dat
de burgerlijke maatschappij een steeds grooter aantal
lomp-proletariërs te voorschijn roept. Nu is het de
taak van de rechterlijke macht, dezulken te laten opsluiten
in vunjige cellen.

De rechter komt zelf voort uit de heerschende klasse,
is behept met de veroordeelen van die klasse. Hij, de
rechter, spreekt buitendien recht in een hevig bewogen
tijd. In een tijd van strijd tusschen bezittende en niet
bezittende klasse. In een tijd, zooals vanzelf spreekt, waarin
het gezag — het heilige huisje der heerschers — aan
kritiek wordt onderworpen en aangevallen. De rechter-
lijke macht, een onafscheidelijk bestanddeel van dat gezag,
of zooals wij zeggen van het staatsgeweld der bourgeoisie,
voelt allereerst roeping, wanneer klachten inkomen tegen
de handhavers van dat gezag, deze allereerst in bescher-
ming te nemen. In de zaak van de Papendrechtse
veldwachters, die velen van ons zich nog wel zullen
herinneren, was dit eveneens het geval. Nu, in dit jaar,
met de ordebezoekers te Tubbergen komt dat opnieuw
aan het licht. Wanneer tegen de laatsten thans ter open-
bare terechtzitting 25 gulden boete, subsidiair tien dagen
hechtenis wordt geëischt dan moet men toch konstateren
dat wanneer dezelfde feiten door stakende arbeiders tegen
de politie waren bedreven, de officier zeker aanleiding zou
vinden, langdurige gevangenisstraf te eischen. Zonder jaren
en jaren tuchthuis zouden zij er zeker niet afkomen. Dat
is niet allereerst de schuld van personen, maar van de
instelling, van de klassejustitie als zoodanig. Wanneer
echter de rechterlijke ambtenaren zich onactisch gedragen

als in de Tubbergsche politiekwestie dan komt het klassekarakter van de rechterlijke macht goed aan het licht. Voor niets wordt terecht zoo gevreesd onder de heerschers van alle gading dan dat het klassekarakter van de openbare macht in zijn verschillende vertakkingen aan het licht komt. Daarom maakt het liberale Handelsblad zulk een vertoon van verontwaardiging. Spreek recht, oefen klassejustitie, maar doe het zoo, dat het volk niet merkt dat het plaats heeft! Echter, zoo gij, ambtenaren, ontaktisch optreedt, uilskuikens, begrijpt gij dan niet dat ons werkelijk klassebelang daardoor het meest wordt geschaad? Zoo denken de heeren, maar zoo spreken of schrijven ze niet. Wanneer dus de justitie, in het onderhavige geval gedrongen door het openbaar schrijven van den advocaat Ten Bruggencate, van hoogerhand vervolging beveelt, terwijl zij hem echter laat straffen; wanneer gelijk hier een belachelijk geringe straf wordt geeischt; wanneer de openbare aanklager zoo optreedt, dat het liberale Handelsblad zegt: „de beklagden (de veldwachters) zullen de afwezigheid van den advocaat, die hun vóór het geding schijnt terzijde te hebben gestaan, wel niet gevoeld hebben”; wanneer de officier, die niet wilde overgaan tot vervolging, door opklimning in rang hiervoor als het ware wordt aangemoedigd, dan zijn dat alle krasse voorbeelden van klassejustitie.

Wanneer de heer Mr. Ch. M. Jacob ter terechtzitting, in zijn functie als ambtenaar van het openbaar ministerie, in zijn requisitoir het afkeurt, dat men de pers in den arm neemt, en een afstraffing toediende aan Mr. Ten Bruggencate, dan wil dat niet anders zeggen, dan dat de justitie boven kritiek wil staan, en niet het licht der openbaarheid wenscht, m. a. w. binnenskamers onbepert kan doen wat ze wil. Bij duisternis schijnt volgens de woorden van dien heer de justitie meer belang te hebben dan bij licht. Welnu, wij zeggen tot de arbeiders: Ziet hoe hier de bedriegelijke waan wordt verstoord, als zou „het recht” iets zijn, dat boven de maatschappij, boven de klassen zou staan.

De heeren toonen door daden en woorden, dat „het recht” niets anders is dan het recht der bezittende klasse, dat de rechtsmaat heeft, om de eigen klasse en hare dienaren te sparen, en de anderen, niet behoorend tot die klasse, zwaar te straffen. De blinddoek van vrouw Justitia is doorzichtig. Wilt gij geen klasserecht, geen klassejustitie, werp dan met al uwe klassegenooten den klassenstaat omver, die steunt op het kapitalisme!

O. V.

Vooruitgang!

Het socialisme, de socialistische gedachte gaat vooruit. Het is daarmee als met een steen, dien men boven van een berg ziet glijden, eerst langzaam, maar naarmate de steen zijn doel nadert, neemt zijn vaart toe, om eindelijk met een razende snelheid, alles vernielend wat hem in den weg treedt, aan zijn doel te geraken.

En de teekenen bedriegen niet. De maatschappelijke tegenstelling van kapitaal en arbeid komt duidelijker aan den dag dan ooit te voren en daarmee de verscherping van tegengestelde belangen. De waschechte bourgeois voelt niets meer voor den arbeider, is hard als staal. Op de vraag om brood, geeft hij lood. De strijdende arbeidersklasse wordt het mogelijk de groote buitenstaande massa's hunner kameraden te overtuigen van de waarheid hunner beweringen. Het leger der bewuste arbeiders wast dagelijks. In alle landen, in alle vakken komen nieuwe regimenten de gelederen versterken.

De arbeidersklasse, hoeveel fouten zij op haar marsch naar de macht ook maakt, gaat beslister dan ooit op haar doel af, zeker van de zegepraal. Aan haar de toekomst! Zoo denken wij allen en zoo is het.

De kapitalistenklasse, hoeveel zij vroeger heeft gedaan om de geheele menschheid een stap voorwaarts te doen gaan op den weg der beschaving, staat nu aan het einde van haar macht. Haar houding wordt onzeker. Zij mist de moreele kracht in zich zelve te gelooven. Zij denkt in het heden aan de winst en de toekomst laat haar koud. Zij steunt alleen nog op ruw geweld.

De bourgeoisie ziet ons in tal en kracht winnen, en voelt zich aan alle kanten bestookt en... met succes. De knoet, zooveel jaren door haar met goed gevolg gehanteerd, „de onderdrukking” gaat aan invloed verliezen en daarmee haar macht om te heerschen. Wij steken den kop omhoog, dien zij omlaag wil hebben. Meer en meer in het nauw gedreven, gaat zij dingen doen, waarvan ze zelve den uitslag met siddering tegemoet ziet. Wij bedoelen hier de uitsluiting. Is de uitsluiting dikwijls een welkom middel om de productie een tijdje stop te zetten, wanneer dit noodig is, nu gebruiken de kapitalisten het ook als wanhoopsmiddel om onze organisaties kapot te maken. Maar de met socialisme vertrouwd arbeiders hebben strijdensmoed. Zij lachen om het angstig gedoe van de kapitalisten, die zoo machtig schijnen maar inderdaad slechts steunen op een door en door verrotte maatschappij. De honger, waarmee de bourgeoisie de arbeiders te lijf gaat, dient slechts om de vlam van het revolutionair verzet aan te wakkeren. De groote uitsluitingen in Duitschland en nu weer in Engeland bewijzen het. Overal toenemend verzet van de arbeiders en telkens de grove onverhulde aanval van de werkgevers.

Inderdaad wij gaan vooruit. De schellen moeten van de oogen der arbeiders vallen, want de grootste propagandist van het socialisme is de maatschappij zelve.

Het is in dit verband tevens de moeite waard aan te stippen hoe weinig in de groote en kleine pers van ons internationaal congres gezegd wordt. Zij brengen blijkbaar

het systeem van doodzwijgen in toepassing. Is er beter bewijs voor de groei van onze macht?

Zij weten wel, de persknechten aan de volksbladen, dat, wat daar op zoo'n congres gesproken wordt, weerklank vindt in de harten van duizenden en nog eens duizenden onbewuste proletariërs. Zij zouden daarmee propaganda voor het socialisme maken en dat mag, nu in een tijd als deze, minder dan ooit.

Zij weten wel dat dan door de arbeiders, wanneer deze door onze stem worden wakker geroepen, hun voddig krantengespuis niet meer wordt gelezen. Maar, wat zij blijkbaar niet weten en wel nooit zullen leeren, is, dat de waarheid, dat is de werkelijkheid, wel is waar een tijdlang kan worden verdoezeld, maar dat op den duur blijkbaar moet, wat de werkelijkheid inderdaad is.

Wij gaan, ondanks alle hinderpalen, rustig voort met onze propaganda: deze propaganda die maken moet, dat onze makers hun toestand leeren begrijpen en zich gereed gaan maken, wanneer daden van hen worden vereischt.

Wij gaan vooruit, ten spijt van al wat kapitalist is of kapitalistisch denkt. Wij gaan vooruit, steunend op socialistisch weten en zeker van de toekomst.

Arbeiders van Nederland, wordt wakker, luistert naar het kraken van de oude maatschappij en wordt zelf een werker voor de nieuwe maatschappij, wordt lid van de Soc. Dem. Partij in Nederland. JAN MULDER.

Maagdeburg.

Twintig jaar zijn voorbijgegaan, sinds voor de eerste maal na de val van de socialistenwet de deutsche sociaaldemocraten open en vrij hun partijdag konden houden.

Twintig jaar van een geweldige vooruitgang, van een reusachtige toename aan innerlijke en uiterlijke kracht, aan inzicht, aan organisatie, aan klassenbewustzijn.

Twintig jaren ook van geweldige kapitalistische ontwikkeling, die de stoffelijke grondslag vormt van de proletarische ontwikkeling. Want het is de stormwind van het kapitalisme, die onze zeilen doet zwellen en ons schip voorwaarts drijft: waar die frische bries wordt gemist, waar de economische ontwikkeling stil staat, daar komt ook de arbeidersklasse slechts met moeite vooruit.

De tegenwoordige politieke atmosfeer brengt onwillekeurig de gedachte terug naar dezen tijd, of eigenlijk nog iets verder terug. Toenmaals was het reaktionair geweldregime van Bismarck in elkaar gestort, de verkiezingen voor 1890 hadden het weggeveegd. Nu wordt, ofschoon wij nog een jaar van de verkiezingen verwijderd zijn, een gelijksoortige instorting van de rijkspolitiek verwacht. Nu is wéér de sociaaldemocratie met vertrouwen op de overwinning vervuld; haar zal de vrucht van haar «rücksichtslose» strijd, sedert twee tientallen van jaren gevoerd tegen de geheele burgerlijke wereld, in de schoot vallen.

Weliswaar moet ondanks de uiterlijke gelijkheid van den toestand een groot verschil worden vastgesteld — en beiden, verschil zoowel als overeenkomst, verbergen belangrijke leeringen in zich. Het kapitalisme is toentertijd niet gevallen, maar heeft zich machtiger en geweldiger weer opgericht. Zoo zal het nu ook gaan. Maar het kapitalisme is tegenwoordig niet meer, wat het vóór twintig jaren was; de kapitalistische wereld is belangrijk veranderd en ook de sociaaldemocratie is een andere, een nieuwe macht, weliswaar met oude gezindheid, maar met nieuwe mogelijkheden en machtsmiddelen geworden.

Het teeken van het Duitsche kapitalisme gedurende de beide laatste tientallen van jaren was de wereldpolitiek. De overgang tot de beschermende rechten, tegelijk met de kneveling van het proletariaat, bracht vanzelf de wereldpolitiek voort, die vooral ook door de verandering van de opperste regeeringspersoon, bewust naar voren trad, en sinds dien de Deutsche politiek bepaalde.

De politiek voor het hoogontwikkelde grootkapitalisme, voornamelijk zooals het zich onder Deutsche verhoudingen ontwikkelde, moet noodzakelijk wereldpolitiek zijn. De grootindustrie verzekert zich door beschermende rechten een monopolie op de binnenlandsche markt, en daarop als op een vaste grond steunend, kan zij er toe komen om op de wereldmarkt groote massa's waren af te zetten. Daar treden tegenover den inheemschen kapitalist vreemde kapitalisten als concurrenten; dan heeft hij de hulp van zijn regeering nodig, om hem nieuwe markten te openen en hem tegen de vreemden te beschermen, die hij met zijn waren gelukkig wil maken. De Deutsche bourgeois wordt een internationalist, zonder dat daardoor zijn nationalisme minder groeiende is. Beneveld door een waanzin om wereldmacht te willen zijn, wil hij zijn staat machtig en groot zien, gevreesd zijn, en overal de gepantserde vuist toonen. Daarom dweept hij met een sterk leger en een sterke vloot. Nog sterker en scherper uitgesproken dan voor de waren verkoopende fabrikanten is deze behoefte naar wereldpolitiek voor het plaatsing zoekende kapitaal. Het in de banken gekoncentreerde geldkapitaal, eng verbonden met de kartels van grondstoffen, en geïnteresseerd bij de meest verschillende exporteerende grootindustrieën, is de eigentlijke drager, de drijfkracht van de wereldpolitiek.

Beschermende rechten, militarisme, koloniaal- en wereldpolitiek, met reactie in het binnenland, vormen te zamen een eenheid, de politiek voor het gekoncentreerde grootkapitaal, dat alle voordeelen daarvan in de zak steekt. Zij sleept echter ook de kleinere kapitalisten mee, die meenen, dat zij door de beschermende rechten

op hun eigen produkten, schadeloos gesteld worden voor de uitplundering door de beschermende kartels van grondstoffen. Zij sleept de massa van de van het grootkapitaal afhankelijke menschen mee, beambten, geletterden, middenstand, die belang hebben bij de voorspoed van de groote zaken. Zij allen vormen het gevolg, dat zich door de nationalistische woorden laat bezielen, en de verkiezingen voor het Groot-Kapitaal maken.

Maar deze wereldpolitiek heeft een keerzijde. Zij is slechts mogelijk op kosten van de groote volksmassa. Niet slechts wordt het gekoncentreerde kapitalisme altijd machtiger tegenover de arbeiders, aan wie het ook de kleinste vooruitgang door brutale uitsluitingen bemoeilijkt, en die daardoor in steeds hogere mate worden uitgebuit. Maar er komt bij, dat de staat steeds meer tot een agentuur van het grootkapitaal wordt, tegelijk de vechtersbaas, de opdrachtgever van de industrie, en het plaatsingsbureau van de kapitalen. De stijgende belastingen, waaruit dit alles moet worden betaald, vormen een nieuw middel tot uitbuiting van de arbeidersmassa's, en treffen daarnaast nog alle konsumenten, die zij een deel van hun inkomen, waar het ook vandaan komt, voor het rijker maken van de «zware» industrie (metaalindustrie, mijnbouw) en voor de rente van de staatsleeningen afstroggelt.

Zoo voltrekt zich aan de moderne wereldpolitiek in hogere mate het lot van alle kapitalistische politiek: om in het heerschende systeem de eenig mogelijke en noodzakelijke te zijn, en tegelijk in tegenspraak tot de belangen van de groote volksmassa's te staan. Deze tegenspraak uit zich in een afwisseling van de politieke atmosferen, die zich aansluit bij het op en neergaan der zaken (konjunctuur). Gaan de zaken goed, dan behoeft slechts een aanlokkelijk, nationaal parool uitgegeven te worden, en vol bezieling voor de glorierijke wereldpolitiek holt de geheele burgerlijke wereld alle oppositie omver tot aan de grenzen van het vaststaande arbeidersleger.

Zoo bij de zgn. Hottentotten-verkiezingen in 1907. Daarna wanneer de crisis komt, komt ook de «katzenjammer»; de reactie nestelt zich vast en presenteert de belasting-rekening. Wanneer dan nog de duurte aanvangt, sluiten de bedrogen spitsburgers zich bij massa's bij de woede der arbeidersmassa's aan, de uitgebreidste volksmassa wordt wakker geschud en gooit haar roode stem-briefje in de bus. De grootkapitalistische en jonkersche heerschers zien zich tegenover een stijgende oppositie geplaatst.

De ineenstorting van de wereldpolitiek is het kenmerk van de oogenblikkelijke politieke toestand. Niet in dien zin, dat zij nu voor haar einde zou staan, maar in de zin, zooals wij ook in iedere economische crisis van een instorting van het kapitalisme spreken. De wereldpolitiek zelf zal uit haar instorting reusachtiger opstaan. Zij is de eenig mogelijke kapitalistische politiek; zij kan niet bedwongen worden door een klein-kapitalistische politiek van den ouden stijl. Daarom is het ook een krankzinnige gedachte — de groot-blokgedachte — dat het proletariaat als staart zou kunnen dienen van de kleinere bourgeoisie, om deze in de plaats van de monopolisten en geldkoningen de macht te geven en daarmee een einde te maken aan de reactie. De poging, om de partij in deze richting te schuiven, zal zij beslist afwijzen. Het proletariaat moet de leiding van de oppositie hebben; de proletarische hervormings-politiek van het socialisme is de eenig mogelijke praktische politiek tegen die van het Groot-Kapitalisme.

Tegenover ons staan alle partijen, die belang hebben bij beschermende rechten, reactie en wereldpolitiek. De gedachte van de vermoedelijke verkiezingsleus van de rijkskanselier, een regeeringsblok op den grondslag van de beschermende rechten te vormen, is op zichzelf niet onjuist, maar 't was slechts onhandig om het reeds bekend te maken. Zoo iets zegt men niet vóór de verkiezingen, zoo iets doet men na de verkiezingen. De beschermende politiek kan slechts doel, niet echter middel tot voering van de verkiezingen zijn. Zoo was het ook in 1878. Na de verkiezingen, waarvoor nog een ander aanlokkelijk parool gezocht wordt, zullen jonkers, centrum en nationaalliberale zich vereenigen en als regeerend blok in wederkeerig dingen en twisten de nieuwe tolleren en belastingen vaststellen.

Deze partijen, die tezamen de blijvende heerschappij van de kapitaalvorsten van alle slag beteekenen, zullen tengevolge van de ongelijkheid der kiesdistricten in elk geval tezamen de meerderheid behouden. De heerschappij van het monopolistische grootkapitaal is op parlementaire wijze volstrekt niet te breken, omdat zij in de maatschappelijke verhoudingen zelf wortelt. Hoogstens zou met een groote verkiezingszege van de sociaaldemocratie een moreele uitwerking bereikt kunnen worden, een bangmaken voor het beschermende politiek-blok, dat zich dan om de massa's te verzwakken voor een tijdelijke verlaging van de beschermende rechten op den landbouw zou moeten laten vinden. Dit inzicht, dat op parlementaire weg de kapitaalvorsten niet klein te krijgen zijn, zal verhinderen, dat de komende verkiezingen de partijdag geheel beheerschen. Hoe gewichtig de organisatie van een machtig volksprotest door de verkiezingen ook zijn moge, toch zal de partijdag het hoofdgewicht moeten leggen op de buiten het parlement omgaande aanval op de pruisische jonkerheerschappij. Den pruisischen kiesrechtstrijd organiseren, zijn taktiek overwegen, hem tot een machtige massabeweging maken, dat zal het beste gebruik maken van de politieke toestand zijn.

De ineenstorting van de wereldpolitiek beteekent en geeft ons ook hetzelfde als de economische crisis.

